

Verstandige keuzes bij spataders en open been

1

Behandel geen spataders of open been (ulcus cruris) zonder duplexonderzoek

Spataders (Chronische Veneuze Ziekte, CVD) ontstaan als aders uitzetten doordat de kleppen in de aders niet meer goed werken en het bloed gaat 'lekker'. Duplexonderzoek van de aders (een combinatie tussen echografie en het meten van de stroomsnelheid van het bloed in de vaten) is hét diagnostisch onderzoek om vast te stellen of er sprake is van spataders. Het is eenvoudig uit te voeren en niet invasief (het lichaam wordt niet binnengedrongen) en daarmee het meest patiëntvriendelijk. De helft van de patiënten met een open been heeft dit op basis van oppervlakkige spataders. Behandeling hiervan geeft niet alleen een snellere genezing, maar voorkomt vooral dat spataders terugkomen. Tevens voorkomt het onnodige toekomstige behandelingen, bijvoorbeeld van een open been, en daarmee onnodige kosten.

2

Gebruik geen Doppler of plethysmografie

Doppler (onderzoek met geluidsgolven) heeft geen plaats meer in de diagnostiek van spataders omdat deze is vervangen door het duplexonderzoek. Ook plethysmografie, een methode om het volume en volumeveranderingen in het been te meten, heeft geen plaats meer in de diagnostiek van spataders omdat duplexonderzoek het meest patiëntvriendelijk, kosteneffectief en veilig is.

3

Voorkom overbehandeling: behandel spataders alleen bij klachten

Bij patiënten met spataders zonder klachten is behandeling niet noodzakelijk. Echter, bij patiënten met klachten passend bij spataders kan behandeling noodzakelijk zijn als ook wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: bij grotere spataders (VSM, VSP, VSMAA en AP) met een diameter van tenminste 3 millimeter is de kans op het lekken zo groot dat - indien er klachten zijn - behandeling nodig is. Daarnaast moet het lekken bij oppervlakkige aders langer duren dan 0,5 seconde, en bij diepe aders zelfs langer dan 1 seconde.

4

Pas bij de behandeling van spataders geen stripping toe als thermische technieken voorhanden zijn

Alle technieken voor de behandeling van spataders zijn effectief en veilig. Thermische technieken (dichtschroeien met hitte) onder lokale verdoving zijn qua effectiviteit gelijk aan stripping (verwijderen van de ader) dat onder algemene of spinale anesthesie (ruggenprik) gebeurt. Thermische technieken genieten echter de voorkeur omdat ze patiëntvriendelijker zijn en tevens worden onnodige kosten voorkomen.

5

Gebruik geen dure wondbehandeling-producten

Kies bij het behandelen van een open been voor eenvoudige producten, gekozen op basis van de wondaspecten en de klachten van de patiënt. Er is namelijk maar bij weinig (dure) middelen een duidelijke meerwaarde aangetoond.

NVDV Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie

Overkoepelende richtlijn 'Veneuze Pathologie', NVDV 2014

Over Verstandig Kiezen

Deze 'Verstandige Keuzes bij spataders en open been' zijn onderdeel van het programma 'Verstandig Kiezen'. De Federatie Medisch Specialisten en ZonMw willen met dit programma medisch specialisten en patiënten stimuleren om in gesprek te gaan over het nut en de noodzaak van zorgmogelijkheden.

'Verstandige Keuzes' zijn evidence based aanbevelingen waarover artsen en patiënten het gesprek zouden moeten voeren. Zo kunnen zij samen bepalen wat de best passende behandeling is voor deze patiënt.

In het programmaonderdeel 'Verstandige Keuzes' wordt samengewerkt met de Nederlandse Patiënten en Consumenten Federatie (NPCF).

Meer informatie over Verstandig Kiezen vindt u op de website demedischspecialist.nl/verstandigekeuzes